

Stockholms
stad

Årsrapport 2020

Socialtjänstinspektörer

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Årsrapport 2020
Februari 2021

Dnr 3.4.1-791/2020
Kontaktperson: Anna Forsström och Carolina Morales

Sammanfattning

Under våren genomfördes kvalitetsgranskning om familjevård med fokus på hälsa, delaktighet och umgänge vilken omfattade stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hägersten-Liljeholmen och Norrmalm-Östermalm. Sammanlagt granskades 42 slumpvis utvalda familjehemsplacerade barns ärenden. Tidsperioden som granskades var 2018-2019. Granskningen visade bland annat att barn i hög grad gjordes delaktiga och hade inflytande över umgängesplaneringen. Barnets röst framträdde tydligt och fanns integrerad i handläggningen, bland annat med hjälp av en mängd samtalsstödande metoder. Det tydligaste utvecklingsområdet var den systematiska uppföljningen av barnets fysiska och psykiska hälsa, samt tandvård.

Under hösten genomfördes kvalitetsgranskning om ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende vid stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck, Skärholmen och Södermalm. Sammanlagt granskades 80 ärenden från 2020. Granskningen visade bland annat att instrumentet Initial bedömning användes i hög grad samt att mycket kortvariga biståndsbeslut sällan förekom. Inga barnfamiljer behövde uppsöka socialjouren på kvällstid och hänsyn till barn togs vid val av placering. De tydligaste utvecklingsområdena var att tillämpningen av nödprovning skilde sig mellan stadsdelsförvaltningarna samt att socialtjänstens organisatoriska förutsättningar blev ett hinder för att enskilda med svårare psykosocial problematik fick stöd efter behov.

Under året har även uppföljning genomförts avseende kvalitetsgranskning om våld i nära relationer från 2019 i stadsdelsförvaltningarna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen, Norrmalm samt Rinkeby-Kista. I uppföljningen framkom att de granskade stadsdelsförvaltningarna har arbetat med resultaten genom att utveckla sina arbetssätt, mallar och rutiner utifrån de utvecklingsområden som framkom i granskningen. Bland annat har handläggningstider förkortats och mer fokus har lagts på det långsiktiga behovet av stöd och på särskilt sårbara grupper.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning	5
Granskningar under 2020	6
Kvalitetsgranskning Familjevård – hälsa, umgänge och delaktighet.....	6
Kvalitetsgranskning ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende	10
Uppföljning	14
Slutord	15
Planering 2021	15

Inledning

Stockholms stads socialtjänstinspektörer har till uppgift att granska stadens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen, med avseende på kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde. Arbetet utgår från lagstiftning, förordningar och föreskrifter liksom stadens riktlinjer inom området. Granskningar genomförs utifrån en framtagen granskningsmodell som bygger på de kvalitetskriterier Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) tagit fram.¹ Uppdraget har ett generellt brukarperspektiv. En årsrapport avges till socialnämnden och kommunstyrelsen.

Att bevaka likställigheten över staden samt sprida goda exempel är en viktig del av granskningarna, i syfte att stödja verksamheternas utvecklings- och kvalitetsarbete. Jämställdhet mellan könen och barnperspektiv ska i möjligaste mån belysas och lyftas fram.

I Socialtjänstlagen (SoL) finns kvalitetsparagrafer. Av 3 kap 3 § SoL framgår:

”Insatser inom socialtjänsten skall vara av god kvalitet. För utförande av uppgifter inom socialtjänsten skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten skall systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras”.

Socialtjänsten styrs av lagstiftning och nationella styrdokument. Som komplement till dessa behövs områden som knyter an till lagstiftningen. Enligt Socialstyrelsen och SKRs definition är god kvalitet när tjänsterna svarar mot de mål som beslutats, samt när tjänsterna

- bygger på respekt för människors självbestämmande och integritet
- utgår från en helhetssyn, är samordnade och präglas av kontinuitet
- är kunskapsbaserade och effektivt utförda
- är tillgängliga
- är trygga och säkra, och präglas av rättssäkerhet i myndighetsutövningen²

¹ Handbok för utveckling av indikatorer, För god vård och omsorg, Socialstyrelsen 2014.

²<http://www.socialstyrelsen.se/indikatorer/godvardochomsorgsocialtjansten>.

Granskningar under 2020

Granskningsarbetet i årets granskningar planerades utifrån en granskningsmodell som dels bygger på lagstiftningens bestämmelser om god kvalitet inom socialtjänsten och dels på de kvalitetsområden som utformats av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR):

- Trygghet och säkerhet
- Självbestämmande och integritet
- Tillgänglighet
- Helhetssyn och samordning
- Kunskapsbaserad verksamhet
- Effektivitet

Kvalitetsgranskning Familjevård – hälsa, umgänge och delaktighet

Bakgrunden till aktuellt granskningstema är att Stockholms stads budget för 2020 angav att socialnämnden ska fortsätta utveckla stadens familjehemsvård genom bland annat kvalitetsuppföljning. Granskningens syfte var att se över hur handläggningen överensstämmer med lagstiftningens intentioner samt om olika stadsdelsförvaltningar tillämpar lagstiftningen på samma sätt. Granskningen omfattade stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hägersten-Liljeholmen samt Norrmalm-Östermalm.

Granskningsresultat

Sammanlagt granskades totalt 42 familjehemsplacerade barns ärenden med fokus på hälsa, delaktighet och umgänge. Tidsperioden som granskades var 2018-2019. Vidare hölls en intervju med ledning och socialsekreterare vid respektive enhet. Utöver detta genomfördes intervjuer med organisationen Knas hemma.

I materialet ingick 19 flickor och 23 pojkar. Majoriteten av de placerade barnen var mellan 10 och 18 år, 14 barn var 9 år eller yngre. Merparten hade varit föremål för många tidigare barnavårdsutredningar och insatser innan placering blev aktuellt. Drygt en fjärdedel av barnen hade blivit omplacerade till nuvarande familjehem efter en eller flera tidigare placeringar. Några enstaka barn var placerade inom nätverket. 31 % av barnen hade diagnosticerad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Vad gäller dokumentationen återfanns i samtliga ärenden en vårdplan. Antalet genomförandeplaner skilde sig mycket åt mellan stadsdelsförvaltningarna, där Farsta stadsdelsförvaltning hade flest genomförandeplaner, och Norrmalm/Östermalm stadsdelsförvaltningar minst. Övervägandena skedde i de flesta fall inom sex månader.

Det var generellt svårt att hitta strukturerad och heltäckande information om barnets hälsa i dokumentationen. I runt 40 % av övervägandena var den fysiska och psykiska hälsan uppföljd. Tandvård följdes upp i lägst grad (17 %). I närmare hälften av ärendena hade hälsokort skickats till familjehemmet. Vid frivilliga placeringar återfanns sällan aktuell dokumentation om att barnets hälsa undersökts av läkare. Stödbehovet utifrån funktionsnedsättning var något som ofta uppmärksammades i ärendet och följdes i regel upp i övervägandet.

Hälsa	Hägersten-Liljeholmen (n=15)	Farsta (n=15)	Norrmalm-Östermalm (n=12)	Total (n=42)
Hälsokort utskickat	6	5	8	19
Fysisk hälsa uppföljt i senaste övervägandet	9	3	5	17
Psykisk hälsa uppföljt i senaste övervägandet	6	5	7	18
Tandvård uppföljt i senaste övervägandet	5	2	0	7

Av dokumentationen gick det att utläsa att handläggarna arbetade mycket för att få till stånd umgänge med de biologiska föräldrarna och i några fall även andra viktiga personer i barnets nätverk. En skriftlig umgängesplan återfanns oftast i Farsta stadsdelsförvaltning, i merparten av de andra ärendena framgick det på andra ställen i dokumentationen hur umgänge skulle ske. Barnets synpunkter och vilja framkom i större delen av ärendena och hänsyn till barnets vilja togs oftast.

Umgänge	Hägersten-Liljeholmen (n=15)	Farsta (n=15)	Norrmalm-Östermalm (n=12)	Total (n=42)
Skriftlig umgängesplan finns	9	10	6	25
Konkreta uppgifter kring umgänget finns	13	12	10	35
Barnets vilja belyses	14	15	9	38

Vad gäller delaktighet framkom barnets synpunkter avseende vården i övervägandet i så gott som samtliga ärenden. I majoriteten av ärendena hade barnhandläggaren besökt barnet minst fyra gånger om året och ofta träffat barnet enskilt vid dessa besök. I de flesta ärenden i Farsta och Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltningar användes olika metoder för att samtala med barn. I Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning användes även det digitala verktyget Viewpoint³ i ett flertal ärenden för att ta in barnets synpunkter.

Vid intervjun med föreningen Knas hemma framkom att många barn i organisationen har erfarenheter av att som placerat barn inte vara tillfrågad eller ha inflytande över umgängesplanering. En vanlig erfarenhet är också att barnet själv får ta ansvar för hälsoproblem samt att alla ens problem tillskrivs en eventuell npf-diagnos. Knas hemma betonade vikten av att socialtjänsten är transparent och förutsägbar kring sina processer då många barn annars känner oro inför vad övervägandena ska leda till. Slutligen ville organisationen också rekommendera att familjevården gör oannonserade hembesök för att säkerställa att de reella förhållandena i familjehemmet framkommer.

Analys

De sammanfattande synpunkterna redovisas nedan utifrån några av de kvalitetsområden som ingår i Socialstyrelsens definition av god kvalitet.

Trygghet och säkerhet

Socialtjänstinspektörerna fann inga direkta skillnader i bedömningarna vilket visar på likställighet mellan de granskade enheterna. I dokumentationen återfanns i samtliga ärenden relevant dokumentation vad gäller uppdaterade journaler och vårdplaner. Övervägandena var i de flesta fall genomförda i rätt tid. Att genomförandeplaner saknades i närmare hälften av ärendena är en tydlig brist.

Helhetssyn och samordning

I det granskade materialet var barnets hälsa generellt svår att följa. Hälsoundersökningar återfanns sällan. I övervägandena varierade det mycket i vilken grad barnets hälsa var uppföljd och endast i 40 % var den fysiska och psykiska hälsan uppföljd. Placerade barn

³ Digitalt verktyg för uppföljning av barn och ungdomar i den sociala barnavården

som grupp har avsevärt sämre hälsa jämfört med andra barn och utifrån detta blir slutsatsen att ett mer systematiskt arbete behöver göras för att säkerställa att nödvändiga vårdkontakter och insatser genomförs och följs upp utan dröjsmål. Att hälsokort används i samtliga ärenden bör följas upp på aggregerad nivå vid samtliga enheter.

Kunskapsbaserad verksamhet

Det bör uppmärksammas att organisationen Knas hemma starkt rekommenderar oannonserade hembesök, vilket i princip endast i undantagsfall förekommer vid de granskade verksamheterna. I många fall kan oannonserade hembesök vara svåra att genomföra med tanke på geografiska avstånd. Socialstyrelsens handbok betonar vikten av att ”kontakten mellan socialtjänsten och den som ger vården inte präglas av misstänksamhet och kontroll”⁴ samtidigt som ansvaret att upptäcka eventuella missförhållanden vilar på socialtjänsten. Med detta som utgångspunkt bör oanmälda hembesök fortsättningsvis diskuteras i stadens familjevårdsnätverk. Alternativa sätt att kommunicera med barnet utöver de regelbundna besöken skulle kunna stärka lyhördheten för barnets signaler, såsom sms, Skype eller e-post.

Effektivitet och tillgänglighet

I det granskade materialet var barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (npf) tydligt överrepresenterade. Med anledning av ovanstående är det viktigt att enheterna löpande prioriterar att säkra och upprätthålla npf-kompetens avseende bemötande, bedömningar och insatser. I de flesta av de granskade fallen uppmärksammades barnets stödbehov utifrån funktionsnedsättningen i handläggningen, ofta kopplat till skolsituationen eller behov av mer handledning till familjehemsföräldrarna.

I dokumentationen framkom att frågan om barnets rätt till umgänge med de biologiska föräldrarna är högt prioriterad av familjevårdshandläggarna. Mycket tid lades på att motivera och åstadkomma ett samarbete som gynnar barnet och att umgängesplaneringen skedde med barnets bästa som utgångspunkt. Barnets önskemål gällande umgänge framgick av dokumentationen och hade, där detta var möjligt, inflytande på umgängesarrangemanget.

⁴ Socialstyrelsen (2020) Placerade barn och unga – handbok för socialtjänsten, sid 247

Självbestämmande och integritet

Barnhandläggaren träffade i de flesta fall barnet 3-4 gånger per år varav de flesta även enskilt, betydligt fler möten genomfördes i mer turbulenta ärenden. I några enstaka ärenden träffade handläggaren barnet endast någon gång per år, detta skedde som regel utifrån att situationen kring barnet föreföll vara stabil.

Kvalitetsgranskning ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende

Aktuellt granskningstema är en uppföljning av hur ansökningar om akut logi hanteras. Granskningens syfte är att se över hur handläggningen överensstämmer med lagstiftningens intentioner samt om olika stadsdelsförvaltningar tillämpar lagstiftningen på samma sätt. Granskningen omfattar stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck, Skärholmen och Södermalm.

Granskningsresultat

Sammanlagt granskades totalt 80 ärenden som rörde ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende. Ärendena var aktuella under 2020. Vidare hölls en intervju med ledning och socialsekreterare vid respektive enhet.

I det granskade materialet var den största åldersgruppen mellan 26 och 39 år. Flest unga vuxna återfanns i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning. Två personer var över 65 år. I det granskade materialet var ungefär hälften kvinnor och hälften män.

Få strukturellt hemlösa ingick i granskningen, de flesta hade psykosociala problem som missbruk, långvarig hemlöshet och psykisk ohälsa. 31 % hade diagnostiserad neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

	Hässelby- Vällingby (n=20)	Skarpnäck (n=20)	Skärholmen (n=20)	Södermalm (n=20)	Total (n=80)
Psykosociala problem	9	15	16	19	59
Hälsoproblem	4	9	5	8	26
Funktionsnedsättning	7	7	3	8	25

Initial bedömning fanns i merparten av ärendena, mest i Hässelby-Vällingby och Södermalms stadsdelsförvaltningar.

Förändringsplaner fanns i drygt hälften av ärendena. Vid avslagsbeslut återfanns nödprövningar i knappt hälften av fallen. I

få fall inkluderade nödprovningarna de ställningstaganden som enligt riktlinjerna ska vägas in.

Vad gäller stöd kring boendesituationen återfanns en strukturerad dokumenterad plan i flest fall i Hässelby-Vällingby och Södermalms stadsdelsförvaltning, i den senare återfanns delmål i hög grad. Planerna som återfanns var annars ofta generellt formulerade utan särskilt många individuellt formulerade delmål. Vad gäller stöd erbjöds i Södermalms stadsdelsförvaltning bolots i högst andel av ärendena. Det stöd som gavs var framför allt information, vägledning och i vissa fall handfast hjälp med att skriva brev eller kontakta hyresvärd.

Stöd i boende-situationen	Hässelby-Vällingby (n=20)	Skarpnäck (n=20)	Skärholmen (n=20)	Södermalm (n=20)	Total (n=80)
Plan finns för boende-situationen	13	2	10	13	38
Får stödinsatser för boende-situationen	6	10	11	14	41

Barnkonsekvensanalyser kopplat till besluten hade gjorts i båda ärenden där det fanns barn i Södermalms stadsdelsförvaltning, i övrigt återfanns få barnkonsekvensanalyser. Samtal med barn skedde i två ärenden i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Barnperspektiv	Hässelby-Vällingby (n=7)	Skarpnäck (n=2)	Skärholmen (n=7)	Södermalm (n=2)	Total (n=18)
Barn-konsekvensanalys	1	0	3	2	6
Pratat med barnen	2	0	0	0	2

Analys

De sammanfattande synpunkterna redovisas nedan utifrån de kvalitetsområden som ingår i Socialstyrelsens definition av god kvalitet.

Trygghet och säkerhet

Avslagsbesluten i de granskade ärendena grundades bara i undantagsfall i att personen själv hade egna medel för att lösa sin boendesituation. I övrigt handlade avslagen främst om att den enskilde inte uppfyllt de krav som ställts i samband med ansökan

om ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende. Trots det framgick det endast i sju av femton avslag att socialtjänsten gjort en bedömning om personen hade tillräckliga egna inkomster för att tillgodose behovet av logi själv eller om det förelåg nöd/risk för nöd. I resten av avslagen framgick inte av dokumentationen att socialtjänsten hade tagit ställning till om personen kunde riskera nöd med anledning av avslaget. Om den enskilde inte uppfyllt kraven som socialtjänsten ställer kopplat till ansökan om ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende kan det innebära att hen riskerar att stå utan mat och tak över huvudet. I Skarpnäcks stadsdelsförvaltning fanns inga avslagsbeslut i det granskade materialet.

Helhetssyn och samordning

I många ärenden som rörde personer med psykisk ohälsa, missbruk och/eller funktionsnedsättning hade den enskilde trots omfattande svårigheter ingen hållbar kontakt med andra enheter, och ekonomiskt bistånd blev då ensam aktör kvar. I flera fall hade brukarna uppenbara svårigheter att möta socialtjänstens krav vilket medförde att de antingen blev kvar långa perioder på vandrarhem eller fick avslag på sin ansökan om bistånd. Det är angeläget att förvaltningarna verkar för att skapa organisatoriska förutsättningar för samverkan, och arbetar för att brukare med komplexa behov möts av relevant kompetens och insatser. Att flera av förvaltningarna i granskningen arbetar för att utöka samverkan är positivt med tanke på målgruppens omfattande behov av stöd.

Kunskapsbaserad verksamhet

Initial bedömning (IB) användes i varierande grad, i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningen i samtliga ärenden. Genom att använda bedömningsinstrument säkerställs att utredningarna och bemötandet blir enhetligt. Syftet är även att öka delaktighet och transparens gentemot den enskilde.⁵

Vid de granskade enheterna återfanns strukturerade planer kring boendefrågan i mindre än hälften av ärendena. De dokumenterade planerna var ofta generellt formulerade sett till mål och de krav som ställdes på den enskilde. Södermalms stadsdelsförvaltning hade högst andel planer med mål och delmål, vilket bidrar till att göra den fortsatta processen strukturerad.

Effektivitet och tillgänglighet

Specifikt stöd gällande boendesituationen, såsom bolots eller borådgivning, gavs i hälften av de 80 granskade ärendena. Södermalms stadsdelsförvaltning erbjöd sådant stöd i flest ärenden.

⁵ Socialförvaltningen (2017) Handläggning av ekonomiskt bistånd - riktlinjer

I många av de ärenden där stödåtgärder inte erbjöds hade den enskilde betydande svårigheter att själv lösa sin boendesituation med anledning av psykosociala svårigheter och funktionsnedsättning. Inspektörernas bedömning är att praktisk hjälp och vägledning utifrån den enskildes individuella förutsättningar generellt behöver erbjudas i högre utsträckning.

Självbestämmande och integritet

Samtliga förvaltningar uppgav att lösningar på boendesituationen ofta bygger på att den enskilde flyttar till annan kommun. Samtliga framhöll samtidigt att tvång att flytta inte förekommer. I samband med granskningen framstod det som att det främst i Hässelby-Vällingby och Södermalms stadsdelsförvaltningar ställdes krav på den enskilde att söka boende i hela landet för att ha rätt till bistånd.

Att avslå ekonomiskt bistånd för att den enskilde inte går med på att flytta till annan kommun har inte stöd juridiskt.⁶ Den enskildes rätt till självbestämmande ska värnas i handläggningen. Det är positivt att förvaltningarna är tydligt medvetna om att tvång att flytta inte får förekomma. Att ställa krav på att söka bostad över hela landet för att ha rätt till bistånd måste också ifrågasättas. Enligt en kammarrättsdom från 2012⁷ kan ett rimligt sökområde till exempel vara inom pendlingsavstånd till den aktuella kommunen. Om boendelösningar på annan ort är aktuella ska den enskilde samtycka till detta och den enskildes förutsättningar i den nya kommunen ska stå i centrum. Insatser ska planeras tillsammans med den enskilde och stöd och motivationsarbete ska präglade processen.

Jämställdhetsanalys

Årets granskningar har haft ett jämställdhetsperspektiv genom att samtliga variabler har granskats uppdelat på kön, för att på så sätt kunna hitta eventuella omotiverade skillnader mellan flickor/kvinnor och pojkar/män. I familjevårdsgranskningen utgjorde flickorna 45 procent av de granskade ärendena och pojkarna 55 procent. Urvalet speglar nationella siffror där pojkar i högre grad är placerade för vård.⁸ I granskningen avseende ekonomiskt bistånd ingick 51 % kvinnor och 49 % män. Några direkta skillnader i handläggningen utifrån kön påvisades inte vid någon av årets granskningar.

⁶ RÅ 2004 ref 130

⁷ Kammarrätten Göteborg målnummer 5112-12

⁸ Socialstyrelsen (2020) Placerade barn och unga - Handbok för socialtjänsten

Uppföljning

Under 2020 har uppföljning av tidigare granskning avseende våld i nära relationer genomförts, genom en skriftlig uppföljningsenkät.

Bromma stadsdelsförvaltning har arbetat med att öka andelen uppdrag till Relationsvårdscentrum (RVC) och med att korta ned handläggningstiden för förhandsbedömningar. Gällande barnperspektivet har de arbetat med att ha barnkonsekvensanalyser i alla utredningar samt samverkan med Barn och Ungdom. Flera omorganiseringar av relationsvårdsteamet har påverkat arbetet med resultatet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har utarbetat en gemensam samverkansrutin med Barn och ungdom, som följs upp varje år. Enheten har också börjat ta beslut med längre placeringstid samt anställt en behandlingsassistent som kan ge stöd med fokus på långsiktighet vid placeringar i jourlägenhet. Enheten framför att det saknas resurser att arbeta förebyggande vilket ställer krav på att andra enheter också arbetar med våld i nära relation.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning har arbetat med att särskilt uppmärksamma personer som har komplexa vårdbehov och öka antalet SIP. Enheten har regelbundna samverkansmöten med familjeenheten för att öka samsynen och samverkan, och har under året även haft en gemensam planeringsdag. För att säkerställa att instrument används systematiskt följer biträdande enhetschef upp det i samband med ärendedragning och det följs även upp i en esmaker-enkät i slutet av året.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har bland annat utvecklat utredningsmallen och sett över handläggningstiderna och innehållet i förhandsbedömningar. De har sedan granskningsrapporten kom börjat inleda utredningar på de som ansöker om ospecifiserade insatser i större grad, samt avsluta de som inte söker om någon insats. Enheten har också arbetat med mål och målformulering, genom att använda SMARTA mål, fånga upp den enskildes mål och genom att resonera kring mål på kort och lång sikt. De har även samarbetat med Kungsholmen i denna fråga.

I Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning var den primära åtgärden att anställa en till person i teamet då det visade sig att våldsärendena som kommer till förvaltningen ofta handlar om mycket grovt våld samt att många våldsutsatta tillhör särskilt sårbara grupper. Detta

hade påverkat arbetsgruppen på så sätt att personalen var överansträngd med sjukskrivning och långa utredningstider som följd. Genom att anställa en person till har antalet ärenden per handläggare sjunkit, sjukfrånvaron har upphört och utredningsarbetet har förkortats. Teamet har under året bland annat arbetat med att utveckla sina arbetssätt, mallar, rutiner och egenkontroll utifrån granskningsresultaten. Enheten framför dock att de inte har kunnat genomföra allt som planerat på grund av rådande pandemi.

Slutord

Behovet av mer praktiskt stöd, så som till exempel stöd i att etablera och upprätthålla nödvändiga kontakter, är återkommande i socialtjänstinspektörernas granskningar och så även i årets granskningar. Det är utifrån ett tillgänglighetsperspektiv oroande om socialtjänstens insatser inte i tillräcklig omfattning anpassas till den enskildes förmåga eftersom insatserna därmed riskerar missa att svara mot de mest utsatta målgruppernas behov. I årets granskningar och uppföljning framkommer att bland annat Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltningar utökar tillgängligheten av mer handfast stöd till exempel i form av boendestöd, vilket sannolikt gynnar de personer med mer komplexa behov.

Ett annat återkommande utvecklingsområde är långsiktig helhetssyn. Då verksamheterna prioriterar utifrån sina befintliga resurser avgränsas uppdragen mer och mer, vilket riskerar leda till att insatser och planeringar blir kortsiktiga och snäva. Eftersom samverkan och samordning mellan olika aktörer ibland också brister finns en tydlig risk att den enskilde med mer komplex problematik inte får tillräcklig hjälp. Det är angeläget att socialtjänsten verkar för att skapa organisatoriska förutsättningar för att tillgängliggöra insatser efter behov.

Planering 2021

Socialtjänstinspektörerna kommer under 2021 att granska barn och ungdomsvården med fokus på handläggningen av barn i åldern 0-12 år. Granskningen avser hur barns rätt tillvaratas, bl.a. beträffande barns delaktighet, helhetssyn inklusive skolsituationen, och behov av skydd. Granskningen kommer att utföras vid totalt sju stadsdelsförvaltningar och dokumenteras i en rapport i augusti 2021 samt en rapport i januari 2022.

